

האבות הזדמנו לשם בכל אותה הגאלה. זהו שכתוב ויוצאך בפניו. מה זה בפניו? אלו האבות.

רבי אלעזר אמר, ויוצאך בפניו - זה יעקב. בכחו - זה יצחק. הגדל - זה אברהם. אמר רבי שמעון, וכן בשביל האבות מזדמנת תמיד גאלה לישראל, שכתוב (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. האבות מילא, אבל מה זה והארץ אזכר? אלא להכליל עמם את דוד המלך, שהוא מרכבה עם האבות, והם מעוררים תמיד גאלה לישראל.

וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים. וכי עשו עשה, והרי מקדם לכן זה נעשה? מה זה את היד הגדולה אשר עשה ה'? אלא יד לא נקראת פחות מחמש אצבעות. הגדלה - שפלוילים בה חמש אצבעות אחרות, ואז נקראים גדולה. וכל אצבע ואצבע עולה לחשבון גדול, והקדוש ברוך הוא עשה בהם (בעת נסים) נסים וגבורות, ובה נעקרו כל הדרגות מהשפתלשותם.

מכאן למדנו זה, שבחמש האצבעות הראשונות כתוב ויחזק לב פרעה. פיון שנשלמו אותן חמש, שוב לא היה דבר ברשות פרעה, ואז כתוב ויחזק ה' את לב פרעה.

ועל זה וירא ישראל את היד הגדולה וגו', ויאמינו בה. וכי עד עכשו לא האמינו בה, והרי כתוב (שמות ד) ויאמן העם וישמעו וגו'? והרי ראו כל אותם גבורות שעשה להם הקדוש ברוך הוא במצרים. אלא מה אל תיראו התיצבו וראו וגו'.

הוא דכתיב ויוצאך בפניו. מאי בפניו אלין אבהתא.

רבי אלעזר אמר, ויוצאך בפניו: דא יעקב. בכחו: דא יצחק. הגדול: דא אברהם. אמר רבי שמעון, וכן בגינייהון דאבהתא, אזדמן פורקנא תדיר לישראל, דכתיב (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור. אבהתא תינח, מהו והארץ אזכור. אלא, לאכללא עמהון דוד מלפא, דאיהו רתיכא באבהתא (דף נ"ג ע"ב) ואינון מתערין פורקנא תדיר לישראל.

וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה יי' במצרים. וכי השתא עשה, והא מקדמת דנא אתעביד, מאי את היד הגדולה אשר עשה יי'. אלא, יד לא אקרי פחות מחמש אצבעאן. הגדולה: דכלילן בה חמש אצבעאן אחרנין, ואתקרון פדיון גדולה. וכל אצבעא ואצבעא, סליק לחושבנא רבא, וקודשא בריך הוא עביד בהו (ס"א השתא ניסין) ניסין וגבורין, ובהאי אתעקרו כלהו דרגין משלשוליהון.

מכאן אוליפנא דא, דבחמש אצבעאן קמאי, פתיב, ויחזק לב פרעה, פיון דאשתלמו אינון חמש, תו לא הוה מלה ברשותיה דפרעה, פדיון פתיב ויחזק יי' את לב פרעה. ועל דא וירא ישראל את היד הגדולה וגו', ויאמינו ביי'. וכי עד השתא לא האמינו ביי', והא כתיב (שמות ד) ויאמן העם וישמעו וגו'. והא חמו כל אינון גבוראן דעביד להו קדשא בריך הוא במצרים. אלא מאי ויאמינו, ההוא מלה דאמר ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו וגו'.

זה ויאמינו? אותו הדבר שאמר, ויאמר משה אל העם